

NARODNI HEROJI 2. DALMATINSKE PROLETERSKE NOU BRIGADE*)

BURIĆ (Mirka) SAVO

Rođen 11. januara 1915. godine u Zagrebi, Cetinje. Odrastao u siromašnoj seljačkoj porodici. Osnovnu školu je završio u Danilovgradu, a gimnaziju na Cetinju. Studirao je pravo u Beogradu i pripadao naprednoj studentskoj omladini Beogradskog univerziteta. Primljen je u KPJ 1939. godine. Poslije okupacije odlazi iz Beograda u svoj rodni kraj da pomogne u prapremi ustanka. U prvim sukobima s neprijateljem pokazao je veliku hrabrost i organizacijsku sposobnost, pa je odmah postavljen za komandira čete, u Lovčenskom bataljonu.

Poslije formiranja Crnogorsko-sandžačkog odreda ušao je u njegov sastav, a 22. decembra 1941. godine postao je komandir čete u 1. proleterskoj brigadi. Zahvaljujući svojim sposobnostima i hrabrosti, već augusta 1942. godine postaje komandant bataljona, jula 1943. godine komandant 5. crnogorske brigade, a septembra 1943. godine komandant 2. dalmatinske brigade. Poslije izvjesnog vremena postavljen je za komandanta 4. proleterske brigade, a u julu 1944. godine za komandanta 3. udarne divizije.

Isticao se hrabrošću, odlučnošću i sposobnošću komandovanja, a posebno u borbama za oslobođenje Konjica, Livna, Jajca, kao i u V neprijateljskoj ofanzivi u borbama kod Čelebića i najzad u borbama koje je 1944. godine vodila 3. udarna divizija u Crnoj Gori.

Umro je u Beogradu juna 1963. godine, gde je i sahranjen.

ČELEBIĆ (Sava) MILOVAN

Rođen 1912. godine u Štitarima, kod Cetinja. Bio je student prava. Član KPJ od 1935. godine. U NOV stupio 1941. godine. Poginuo 1943. godine. Za narodnog heroja proglašen 10. jula 1953. godine.

Potiče iz činovničke porodice. Kao student prava u Beogradu pridružio se naprednoj studentskoj omladini i aktivno učestvovao u mnogim akcijama protiv režima Jugoslavije.

*) Izvor: Branko Obradović, Druga dalmatinska proleterska brigada, Vojnoizdavački zavod, Beograd 1968. str. 411-421; Narodni heroji Jugoslavije, Mladost, Beograd 1975.

Poslije kapitulacije aktivno radi na pripremi za narodni ustanak. U prvim danima ustanka postaje komandant bataljona u Lovčenskom odredu. U 1942. godini istakao se u borbama protiv Talijana na položajima Lješanske nahije, gdje je ubijeno 150 talijanskih oficira i vojnika. Kao komandant Omladinskog bataljona istakao se u borbama u Katunskoj nahiji. Iste godine učestvuje u borbama oko Grahova, Vilusa, Velimlja i osatah mjest. Prilikom formiranja 4. proleterske brigade postaje komandir čete u 2. bataljonu.

Učestvovao je u borbama za Livno, Kupres i Bugojno.

U 2. dalmatinsku brigadu došao je 1943. godine na dužnost zamjenika političkog komesara bataljona. Poginuo je krajem februara 1943. godine kod Drežnice.

DRLJEVIĆ (Dura) SAVO

Rođen 11. jula 1912. godine, u Žircima, Kolašin, Crna Gora. Član KPJ od jula 1941. godine. U NOB je stupio 1941. godine. Za narodnog heroja je proglašen 10. jula 1953. godine.

Potiče iz seljačke porodice. Prije rata je bio privatni namještenik u Batajnici, a zatim u Beogradu, gdje gaje zatekla okupacija. Suradivao je s naprednim pokretom i učestvovao u akcijama koje je organizirala KPJ.

Poslije kapitulacije, po direktivi Komunističke partije, odlazi na teritorij Crne Gore, u Šahoviće (sada Tomaševo).

U toku NOB bio je na raznim odgovornim dužnostima. Od jula do decembra 1941. godine bio je komandant Bjelopoljskog, a zatim Komskog partizanskog odreda. Od jula do decembra 1942. godine komandant je 4. crnogorske brigade, a kasnije komandant 4. dalmatinske brigade (do aprila 1943. godine). Od juna do augusta 1943. godine bio je komandant 2. dalmatinske udarne brigade. Početkom 1944. godine postao je načelnik Štaba 2. proleterske divizije, a u septembru iste godine načelnik Štaba 1. korpusa. Od kraja 1944. godine do završetka rata bio je načelnik Štaba Prve armije, a zatim komandant Grupe divizija na Kosovu i Metohiji.

Naročito se istakao u napadu na Livno 1942. godine i u 4. neprijateljskoj ofanzivi.

DUDE (Silvestra) BRANKO

Rođen 7. augusta 1913. godine u Solinu kraj Splita. Član KPJ postao je februara 1942. godine. U NOB je stupio 1941. godine. Proglašen je za narodnog heroja 20. decembra 1951. godine.

Odrastao je u seljačkoj porodici. Osnovnu školu je završio u Solinu, a gimnaziju je počeo učiti u Splitu. Od 1934. godine radio je u raznim tvornicama i poduzećima kao radnik. Rat ga je zatekao u Beogradu, a onda se prebacio u Solin.

U Solinu pod rukovodstvom partijske organizacije radi na pripremanju za ustanak u Dalmaciji, a učestvuje i u diverzantskim akcijama. U Solinski partizanski odred stupa 11. augusta 1941. godine. U novembru 1941. godine bio je zatvoren, od strane Talijana a zbog nedostatka dokaza pušten februaru 1942. godine. Odmah iz zatvora odlazi u Solinski odred i u njemu

je primljen u članstvo KPJ. U aprilu 1942. godine postaje vodnik, a u julu iste godine komandant 1. dalmatinskog udarnog bataljona, onda komandant bataljona u 1. dalmatinskoj udarnoj brigadi. Tokom 4. i 5. neprijateljske ofanzive bio je na raznim dužnostima u 9. dalmatinskoj i 2. proleterskoj diviziji. Bio je komandant 2. bataljona 2. dalmatinske brigade juna i jula 1943. godine.

U borbama se istakao umješnošću i ličnom hrabrošću, zbog čega je u više navrata bio pohvaljivan od Vrhovnog štaba, Glavnog štaba Hrvatske i Štaba 7. korpusa, u kome je bio zamjenik komadanta divizije.

DURBABA (Jovana) JOŠO

Rođenje 14. aprila 1920. godine u s. Kovačiću, kod Knina. Po zanimanju je bio radnik, nadničar. Član KPJ od 11. oktobra 1942. godine. U NOB je stupio 1941. godine. Za narodnog heroja proglašenje 27. novembra 1953. godine.

Do okupacije živio je u okolini Knina. Od prvih dana oružane borbe po Kninskoj krajini se počelo da priča o Jošinoj hrabrosti, njegovim podvizima, umješnosti i neustrašivosti, naročito u borbi protiv domaćih izdajnika - četnika i ustaša. U julu 1942. godine Jošo je upao noću u četničke položaje i zarobio 16 četnika. Poslije toga četnički vojvoda pop Đujić je naredio da mu zatvore majku, ženu i dvogodišnje dijete, prijeteci da će ih pobiti, ako Jošo ne vrati zarobljene četnike. Međutim, Jošo nije vratio zarobljenike, a njegovi su uspjeli da izbjegnu i da se prebace na partizanski teritorij.

Formiranjem Druge dalmatinske brigade postao je komandir čete, a krajem oktobra 1942. komandant 2. bataljona. U jurišu na kijevske ustaše u novembru 1942. godine je ranjen. U decembru 1942. godine naredeno je da Livno mora pasti. Jošov bataljon je odigrao veliku ulogu u borbi za Livno kada je zajedno s 3. bataljonom dva dana odbijao sve napade ustaša na Borovoj glavi.

Poslije toga upućen je u Kninsku krajinu i tu je formirao jedan bataljon. Uskoro je bio ranjen i kada je doznao da su četnici mučki napali njegove dvije čete i nanijeli im gubitke, on je naredio da ga stave na konja i na čelu svoje Treće čete iznenadio četnike koji su slavili »pobjedu« i nanio im teške gubitke. Kao komandant Kninskog bataljona 3. dalmatinske brigade učestvovao je u teškim borbama na Neretvi i Sutjesci, a juna 1943. sa svojim bataljonom ulazi u sastav 2. dalmatinske brigade na Zelengori.

ĐUROVIĆ (Đure) MILINKO

Rođen 15. aprila 1915. godine u s. Zagradu kod Nikšića. Bio je advokatski pripravnik. Član KPJ od 1936. godine. U NOB stupio 1941. godine. Za narodnog heroja proglašen 10. VII 1952. godine.

Odrastao je u siromašnoj seljačkoj porodici. Završio gimnaziju, studirao je na Pravnom fakultetu u Beogradu, gdje je bio povezan s naprednom studentskom omladinom i učestvovao skoro u svim njenim akcijama. Zbog toga je bio hapšen 1935, 1936. i 1940. godine.

U momentu kapitulacije Jugoslavije našao se u svome rodnom kraju, gdje je počeo rad na pripremama za oružani otpor talijanskom okupatoru. U Nikšiću je bio izabran za člana Okružnog komiteta KPJ. Bio je u ratu na raznim dužnostima: politički komesar Nikšićkog i Durmitorskog partizanskog odreda, član Politodjela 5. crnogorske brigade. Maja 1943. godine postaje član Politodjela 2. dalmatinske brigade, a decembra 1943. na istoj dužnosti u 2. proleterskoj diviziji. Bio je izvjesno vrijeme i politički komesar iste divizije.

U aprilu 1945. godine dolazi na službu u Glavnu političku upravu tadašnjeg Ministarstva Narodne odbrane. Poslije oslobođenja obavljao je razne vojne i političke dužnosti u JNA.

EGIĆ (Prokopija) OBRAD

Rođen 1. februara 1908. godine u s. Gošiću, kod Šibenika. Član KPJ od 20. decembra 1942. godine. U NOB stupio 1941. godine. Za narodnog heroja proglašen je 27. septembra 1953. godine.

Odrastao je u siromašnoj seljačkoj porodici. Pred drugi svjetski rat bio je u aktivnoj vojsci kao podoficir. Krajem juna 1941. godine došao je u Biograd na moru i tamošnjoj partijskoj organizaciji predao tri puške, tri pištolja, nešto bombi i municije. Od toga trenutka počeo je da izvršava zadatke partijske organizacije, a 10. decembra 1941. godine stupa u Bukovički partizanski odred i tu ubrzo postaje komandir čete. Veliki podvig napravio je u borbi s Talijanima kod Vodica krajem decembra 1941. godine.

Kao komandant 1. bataljona 2. dalmatinske brigade istakao se ličnom hrabrošću i umješnošću, a posebno u borbama za vrijeme IV i V ofanzive. Sa svojim bataljonom uspio je da odbije više napada njemačkih elitnih jedinica koje su nasrtale na položaje 2. dalmatinske brigade na Barama.

Augusta 1943. godine sa svojim bataljonom sačekao je kolonu Nijemaca u s. Podgorju kod Tuzle. U energičnom jurišu bataljon je razbio Nijemce i tom prilikom ubio 8 i zarobio 20 neprijateljskih vojnika, među kojima i 2 njemačka oficira.

Oktobra 1943. godine postao je zamjenik komandanta 2. dalmatinske udarne brigade, a u decembru iste godine komandant brigade. Cijelu 1944. godinu Egić vodi svoju brigadu iz uspjeha u uspjeh, kroz Sandžak, Crnu Goru, Srbiju i Crnogorsko primorje, oslobađajući Konavle, Cavtat, Risan i Ledenice. Krajem decembra 1944. godine odlazi iz brigade na novu dužnost u jedinice KNOJ-a.

JUGOVIĆ (Petra) RADISAV-BAKO

Rođen 1915. godine u Košiću, kod Danilovgrada. Član KPJ od početka 1942. godine. U NOB stupio 1941. godine. Za narodnog heroja proglašen je 20. decembra 1951. godine.

Potiče iz siromašne seljačke porodice. Završio je trgovačku akademiju u Podgorici (Titograd) 1936. godine i zaposlio se u Financijskoj direkciji u Novom Sadu. U 1940. godini završio je školu rezervnih oficira i aktivirao se u činu potporučnika. Pripadao je naprednom pokretu i zbog učestvovanja u nekim akcijama bio je uhapšen.

U toku NOR-a bio je i komandir čete čuvenog udarnog bataljona »Bajo Sekulić« a zatim i u 3. bataljonu 4. proleterske brigade. Posljednja dužnost mu je bila načelnik Štaba 2. dalmatinske brigade.

U svim borbama odlikovao se prisebnošću i hrabrošću, bez obzira na teškoće i okolnosti u kojima se našla jedinica kojom je on rukovodio. Poginuo je početkom augusta 1943. godine od bombardiranja na planini Ozren u istočnoj Bosni.

KAPIČIĆ (Mila) JOVO

Rođen 2. septembra 1919. godine u Gaeti (Italija). Član KPJ od 1936. godine. U NOB je stupio 1941. godine. Za narodnog heroja je proglašen 10. jula 1950. godine.

Pohađao je gimnaziju na Cetinju. U 6. razredu je isključen zbog pripadanja naprednoj omladini. Gimnaziju je završio privatno i upisao se na fakultet. Član SKOJ-a postao je 1934. godine.

Do 1941. godine studirao je medicinu na Beogradskom univerzitetu. Veoma aktivno je radio među studentima i postao sekretar partijske organizacije Medicinskog fakulteta, a zatim organizacioni sekretar partijske organizacije Beogrskog univerziteta. Učesnik je demonstracija od 14. decembra 1940. godine, kao i martovskih 1941. godine. U vrijeme fašističkog napada na Jugoslaviju 1941. godine nalazio se u Beogradu, ali je odmah upućen u Crnu Goru da tamo radi na organizaciji i pripremi ustanka. Postao je član Okružnog komiteta KPJ za Cetinje. Učestvovao je u napadu na Pljevlja kao komesar Lovčenskog bataljona, a kada je ovaj bataljon ušao u sastav Prve proleterske brigade, postavljen je za političkog komesara 1. bataljona. U Prvoj proleterskoj je ostao do kraja septembra 1942. godine. Od oktobra 1942. do septembra 1943. zamjenik polit, komesara 2. dalmatinske brigade.

Od 1943. godine bio je politički komesar 3. udarne divizije, a kasnije komesar 12. vojvođanske divizije. Poslije oslobođenja izabran je za člana CK Crne Gore, a na V kongresu KPJ i VI kongresu Saveza komunista izabran je za člana Revizione komisije SKJ. Ima čin rezervnog general-majora.

KOVAČEVIĆ (Petra) VOJO

Rođen 16. oktobra 1911. godine u Grahovu, Crna Gora. Bio je student tehnike. Član KPJ od novembra 1943. godine. U NOB stupio 1941. godine. Za narodnog heroja proglašen 10. jula 1952. godine.

U Gaeti (Italija), gde mu je otac živio kao politički emigrant, završio je dva razreda osnovne škole, a potom se s roditeljima vratio u Crnu Goru. Kasnije je završio gimnaziju. Starija njegova braća bila su već uključena u narodni pokret Crne Gore. Jedan brat je upućen na robiju u trajanju od 5 godina. Godine 1931. seli se u Beograd. Povratak njegovog brata s robije kod Voje još više rasplamsava revolucionarnost. Hapšen je kao srednjoškolar zbog ilegalnog štampanja članaka. Ujesen 1934. godine upisuje se na Tehnički fakultet. Ušao je u fakultetsko rukovodstvo, gde se isticao svojim radom i revolucionarnošću.

Kapitulacija Jugoslavije ga je zatekla u vojsci. Otišao je u svoj rodni kraj i tamo odmah počeo s radom na pripremi za oružani ustanak. Bio je instruktor CK KPJ za područje Crne Gore i Boke. U februaru 1943. godine dolazi u 2. dalmatinsku brigadu za rukovodioca Politodjela, a u maju iste godine odlazi na istu dužnost u 29. hercegovačku diviziju. Bio je komesar Glavnog štaba Srbije, a maja 1945. politkomesar 5. armije.

MARKOVIĆ (Dragutina) DRAGO

Rođen je 5. novembra 1901. godine u Kučinama kod Splita. Član KPJ postao je 1937. godine. U NOB je stupio 1941. godine. Poginuo je juna 1943. godine na Barama (Sutjeska). Za narodnog heroja proglašen 27. novembra⁴ 1953. godine.

Kao radnik u tvornici cementa »Split« isticao se svojom aktivnošću u sindikatu, u štrajkovima i demonstracijama. Sedam dana poslije poziva CK KPJ na ustanak Drago s jednom grupom ruši dio željezničke pruge Split - Sinj kod Mravinaca. U augustu 1941. godine odlazi u partizane i učestvuje u nizu diverzantskih akcija na komunikaciji u solinskom bazenu. Postao je vodnik u Splitskom partizanskom odredu, a kada je odred na putu za Dinaru razbijen, Drago se s oružjem vratio u Solin i prijavio se partijskoj organizaciji. Do aprila 1942. godine ostaje u Solinskom odredu, a onda odlazi na Dinaru.

Kao komesar čete u 2. dalmatinskoj brigadi učestvovao je u svim borbama na Neretvi i Sutjesci. Za vrijeme bitke na Sutjesci njegova četa je držala položaj ka Donjim Barama i tu je, boreći se hrabro pao pogođen rafalom njemčkog mitraljeza.

MACURA (Milana) SLOBODAN

Rođen je 26. aprila 1918. godine u Zadru. Student. Član KPJ od 1940. godine U NOB stupio 1941. godine. Za narodnog heroja proglašen 5. jula 1951. godine.

Slobodan Macura je jedan od organizatora ustanka u okolini Knina, gdje učestvuje u formiranju prvih udarnih partizanskih grupa. Krajem 1941. godine s jednom grupom partizana stiže u Liku. Pri formiranju bataljona »Bude Borjan« postao je komesar čete, a zatim politički komesar istog bataljona. U svim borbama koje je vodila njegova četa, odnosno bataljon, pokazao je neobičnu ličnu hrabrost. Prilikom napada na Bjeline i Nuniće, gdje su bila jaka talijanska uporišta, kao i na uporište u s. Donja Bruška, jurišao je ispred boraca.

Kao politički komesar 1. bataljona 2. dalmatinske udarne brigade uvijek je bio u prvim borbenim redovima. Poginuo je kod Kalinovika ispred četničkih položaja s bombom u ruci 20. marta 1943. godine.

OPAČIĆ (Gliše) STEVO

Rođen 8. augusta 1923. godine u s. Plavno, kod Knina. Stolar. Član KPJ od 15. decembra 1942. godine.

Prije dolaska u partizane bio je član SKOJ-a i radio je na terenu kao omladinski rukovodilac. Kada je formirana 2. dalmatinska brigada, ušao je u njen sastav. Istakao se kao bombaš u borbi augusta 1942. na Plavnom i to u napadu na kuće u kojoj je bio četnički štab. Tom prilikom ubio je poznatog četničkog koljača Petra Grubora i ranio nekoliko četnika. Učestvovao je u svim borbama koje je brigada vodila u IV i V neprijateljskoj ofanzivi. U rajonu Gornjih Bara u junu 1943. godine puškomitraljezom je odbijao mnoge neprijateljske juriše i omogućio da njegova jedinica održi svoje položaje. U tim borbama bio je ranjen, ali nije htio napustiti svoje drugove. Nožem je izvadio metak iz ranjene noge i produžio da se bori. S četom je 5. augusta 1943. godine izvršio napad na neprijateljske položaje kod Maglaja i zarobio 8 neprijateljskih vojnika. U borbama za oslobođenje Knina uspio je da s nekoliko boraca razbije njemačku pobočnicu i spriječi neprijatelju povlačenje prema Gračacu. Skoro u svim borbama Stevo je pokazao ogromnu ličnu hrabrost i spretnost u vođenju svojih boraca.

OPAČIĆ (Jandrije) STEVO

Rođen 15. oktobra 1921. godine u selu Biovičine, Šibenik. Član KPJ od 7. marta 1943. godine. U NOB stupio 1941. godine. Za narodnog heroja proglašen 20. decembra 1951. godine.

Potiče iz porodice siromašnog seljaka, koji je imao desetoro djece. Poslije završene osnovne škole čuvao je stoku i radio na imanju. Već u julu 1941. počeo je da prikuplja oružje i municiju za potrebe ustanka, a početkom augusta učestvovao je u prvim borbama protiv ustaša i domobrana u mjestu Ervenik. Novembra iste godine primljen je u SKOJ. Učestvovao je u gerilskim grupama sve do formiranja Sjevernodalmatinskog odreda; zatim u borbama oko Livna i dalje na Neretvi i Sutjesci. Sa svojom poznatom »Grom desetinom« prvi je prešao preko porušenog mosta na Neretvi i omogućio da se prebaci cijela brigada na lijevu obalu rijeke.

Bio je na raznim dužnostima u toku rata, od kurira do komandanta bataljona. U svim borbama je neustrašivo vodio svoje borce na juriše. Tri puta je ranjen.

ROJE (Ivana) ANTE

Rođen 7. februara 1914. godine u Splitu. Član KPJ od 1939. godine. U NOB stupio 1941. godine. Proglašen za narodnog heroja 27. novembra 1953. godine.

Kao siromašno dijete pošao je na obučarski zanat, ali gaje kasnije napustio. Izučio je električarski zanat. Godine 1939. učestvuje u demonstracijama protiv rata i vladajućeg režima. Radio je u Ursovim sindikatima. Izabran je za povjerenika elektrostrojara u brodogradilištu u Splitu. Kao dobrovoljac krenuo je u Španiju, ali je uhvaćen na Braču, odakle je trebalo da produži dalje s još nekoliko drugova. Otpušten je odmah s posla. U septembru 1940. godine učestvuje u demonstracijama protiv režima, zbog čega je kažnjen i sproveden u Lepoglavu. Poslije kapitulacije učestvuje u pripremama za ustanak i u diverzantskim akcijama na području Splita i Solina. Augustu 1941. godine komandirao je Kaštelanskim odredom.

Zatim, neko vrijeme je ostao na području Splita, a onda je postavljen za političkog komesara Srednjedalmatinskog partizanskog odreda i učestvovao u teškim borbama na Vagnju. Pošto je svršio partijski kurs postaje pomoćnik komesara 3. dalmatinske brigade. Poslije V ofanzive bio je kratko vrijeme zamjenik komesara 2. bataljona 2. dalmatinske brigade.

SOFIJANIĆ (Đurđa) RATKO

Rođen 4. marta 1915. godine u s. Dubravi kod Čačka. Član KPJ od 11. septembra 1941. godine. U NOB stupio 1941. godine. Za narodnog heroja proglašen 20. decembra 1951. godine.

Potiče iz zemljoradničke porodice. Završio je 1933. godine krojački zanat i radio u Čačku i Ivanjici. Došao je brzo u dodir s naprednim ljudima i aktivno radio u organizacijama URS. Učestvovao je takođe u štrajkovima.

Odmah poslije kapitulacije stupa u partizane, u Moravičku četu Užičkog partizanskog odreda, i u septembru 1941. godine postaje komandir čete u istom odredu. Početkom 1942. godine postao je komandant 2. užičkog bataljona. Pri formiranju 2. proleterske brigade u Čajniču postaje komandant brigade, a u februaru 1943. godine zamjenik komandanta 2. dalmatinske brigade. U augustu 1944. godine postavljen je za komandanta 24. srpske divizije, a nešto kasnije za komandanta 22. srpske divizije.

U svim sukobima s neprijateljem bio je hrabar borac i dobar starješina. Posebno se istakao u borbama na Barama za vrijeme V neprijateljske ofanzive.

TRUTA (Srećka) LJUBO

Rođen 22. decembra 1915. godine u s. Zlarinu, kod Šibenika. Bio je poštanski činovnik. Član je KPJ od oktobra 1942. godine. U NOB je stupio 1941. godine. Za narodnog heroja proglašen 27. XI 1953. godine.

Gimnaziju je završio pod teškim okolnostima, jer je bio vrlo siromašan. Upisao se na Pravni fakultet u Zagrebu, ali nije imao sredstava za školovanje, pa se morao zaposliti u s. Prijeko, a kasnije u Šibeniku. Poslije kapitulacije Jugoslavije radio je s jednom grupom simpatizera NOP. U proljeće 1942. godine stupio je u Sjevernodalmatinski odred. Učestvovao je u napadu na talijansko željezničko osiguranje na pruzi Gospić - Zrmanja, zatim u julu 1942. u oslobođenju Oklaja. Kada je, poslije talijanske ofanzive, odred prošao u Liku, postavljen je za operativnog oficira, a u oktobru 1942. godine, pri formiranju 2. dalmatinske brigade, određen je za operativnog oficira Štaba brigade. Učestvuje u napadu na Livno i Kupres. Kada je formirana 5. dalmatinska brigada, postavljen je za njenog komandanta. Učestvovao je i u borbama za vrijeme IV i V neprijateljske ofanzive. Početkom augusta 1943. postavljen je za komandanta bataljona 1. dalmatinske brigade i s njom je prošao iz istočne Bosne u Dalmaciju. Učestvovao je u odbrani Splita, u borbama oko Pošušja i na otoku Pelješcu. Krajem 1943. godine postavljen je za načelnika Štaba 1. dalmatinske brigade i učestvovao u borbama brigade na Hvaru, Korčuli i Šolti. Jula 1944. godine postavljen je za komandanta 20. dalmatinske divizije i s njom učestvovao u oslobođenju Sinja i Knina. U novembru 1944. godine postaje komandant 9. dal-

matinske divizije, koja je učestvovala u borbi za Knin, Zrmanju, Široki Brijeg i Mostar, a zatim u oslobođenju Paga, Cresa, Raba, Lošinja, a po iskrcavanju u Istru, u borbama za Opatiju, Volovsko i Rijeku i najzad za oslobođenje Trsta.

UJEVIĆ (Ante) MATE

Rođen 26. aprila 1920. godine u Krivodolu, kod Imotskog. Član KPJ od 1940. godine. U NOB stupio 1941. godine. Za narodnog heroja proglašen 20. decembra 1951. godine.

Odrastao je u radničkoj porodici. U Imotskom je završio tri razreda građanske škole, a zatim se upisao u Tehničku školu u Nišu, koju je ipak morao napustiti zbog slabog materijalnog stanja. Godine 1934. zaposlio se u rudniku Bogovina i tu je završio mehaničarski zanat, pa je prešao u Ivanjicu i zaposlio se. Još za vrijeme izučavanja zanata prišao je naprednom radničkom pokretu.

Poslije kapitulacije Jugoslavije živio je ilegalno u Srbiji, a zatim je učestvovao u organiziranju Moravičke čete Užičkog partizanskog odreda. U četi je bio prvo pomoćnik političkog komesara, a u novembru 1941. godine postaje politički komesar čete. Kasnije je stupio u 2. proletersku brigadu, kao komesar bataljona. U aprilu 1943. godine postaje politički komesar 2. dalmatinske udarne brigade, s kojom prolazi kroz sve borbe IV i V ofanzive. Augusta 1944. godine odlazi na dužnost komesara Brigade narodne obrane u Dalmaciji.

Istakao se u mnogim borbama s neprijateljem i ličnim primjerom i hrabrošću pokazao kako se treba boriti za slobodu i čast svoga naroda. Posebno se istakao u borbi na Žuvnju u junu 1942. godine, kao i na Barama za vrijeme bitke na Sutjesci. Dva puta je teže ranjavan.

VIŠIĆ (Štipana) MIRO

Rođen 1919. godine. Za narodnog heroja proglašen je 27. novembra 1952. godine.

Rano je zapažen po svojoj aktivnosti u srednjoškolskim i studentskim redovima. Postao je član SKOJ-a 1938. godine. Iz Zagreba je protjeran 1939. godine zbog aktivnosti na Filozofskom fakultetu.

Godine 1940. postaje sekretar Mjesnog komiteta SKOJ-a u Šibeniku, a odmah zatim sekretar Okružnog komiteta SKOJ-a za sjevernu Dalmaciju. S prvom grupom partizana iz Šibenika krenuo je 12. augusta 1941. godine radi formiranja Prvog dalmatinskog odreda na Dinari. Na putu za Dinaru naišli su na zasjedu i poslije teške borbe uspio je s nekoliko drugova da se probije na oslobođenu teritoriju u okolini Drvara.

Polovinom 1942. god. Štab 4. operativne zone postavio ga je za političkog komesara bataljona »Starac Vujadin«, a početkom 1943. godine za političkog komesara 3. dalmatinske brigade, pošto je ova brigade pretrpjela velike gubitke u V ofanzivi, ona je rasformirana, a njeno ljudstvo jednim dijelom upućeno u 2. dalmatinsku brigadu. U ovoj brigadi Višić postaje zamjenik političkog komesara bataljona.

Poginuo je na Ozrenu u istočnoj Bosni jula 1943. godine, u borbama protiv »Vražje divizije«.

VUČKOVIĆ (Milana) LJUBO

Rođen 22. januara 1915. godine u s. Prekornica, Ljubotinj, Cetinje. Član je KPJ od septembra 1941. godine. U NOB stupio 1941. godine. Za narodnog heroja proglašen je 20. decembra 1951. godine.

Završio je četiri razreda gimnazije na Cetinju, a peti i šesti razred u Beogradu. Po završetku Vojne akademije bio je vodni oficir u Mostaru. Poslije okupacije Talijani su ga hapsili u Nikšiću, a ustaše u Mostaru. Međutim, uspio je da pobjegne i da dođe u svoj rodni kraj. Postao je vodnik u Lovčenskom partizanskom odredu. U toku NOB-a vršio je razne dužnosti. Bio je komandant bataljona, komandant Lovčenskog partizanskog odreda, komandant 2. dalmatinske brigade, zatim 4. crnogorske proleterske, komandant 2. proleterske divizije, komandant 13. korpusa i načelnik Štaba 2. armije.

Istakao se u borbama oko Kupresa augusta 1942. godine. Njegov prvi bataljon bio je već probio u grad. Njegovi borci su jurišali, izbili na drugu stranu grada i sreli se s Krajišnicima. Te noći poginulo je 65 boraca. Kao komandant 2. dalmatinske brigade učestvovao je u mnogim borbama, u Krajini i srednjoj Dalmaciji, zatim u IV i V neprijateljskoj ofanzivi. Uspješno je izvršio s brigadom niz najtežih zadataka: forsiranje Neretve i Drine, u borbama na Barama, gdje je brigada s uspjehom obezbjeđivala bok glavnih snaga, koje su se prebacivale preko Sutjeske ka Zelengori.

Kao komandant 2. proleterske divizije, Vučković se istakao u prodoru divizije u Srbiju u aprilu 1944. godine, kao i u borbama koje su uslijedile u Srbiji. Decembra 1944. godine postavljen je za načelnika Štaba 2. armije.

ŽUNIĆ (Sime) BOŠKO

Rođen je 12 januara 1920. godine u Kninu. Bio je radnik. Član KPJ od 1942. godine. U NOB je stupio 1941. godine. Za narodnog heroja proglašen je 23. jula 1952. godine

U početku ustanka Žunić je prikupljao oružje i drugi ratni materijal za prvi partizanski odred formiran na Dinari. Od stvaranja 2. dalmatinske brigade pa do svoje smrti učestvovao je u svim borbama koje je brigada vodila. U IV neprijateljskoj ofanzivi jedva je pristao da ostavi svoj puškomitraljez i da primi dužnost komandira čete, s kojom je kasnije izvršavao i najteže zadatke. U teškim borbama na Barama juna 1943. Nijemci su uzalud nekoliko puta pokušavali prodor. Boškova četa se junački držala i na njemački napad odgovarala protivnapadom. U posljednjem protivnapadu hrabro je poginuo braneći zajedno sa svojim borcima položaj na Barama.